

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové a soudců JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Bedřicha v právní věci žalobce: **J. Č.**, bytem x, v řízení zastoupeného Mgr. Václavem Strouhalem, advokátem, se sídlem Písek, Přátelství 1960, proti žalovanému: **Policie České republiky, Policejní prezidium**, se sídlem Praha 7, Strojnická 27, v řízení o žalobě proti rozhodnutí prvního náměstka Policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 12.2.2015, č.j. PPR-11266-42/ČJ-2012-990131

t a k t o :

- I. Rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 12.2.2015, č.j. PPR-11266-42/ČJ-2012-990131 **se zrušuje a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen zaplatit** žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 15.241,- Kč do třiceti dnů od právní moci rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Václava Strouhala, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se žalobou, podanou u Městského soudu v Praze, domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 12.2.2015, č.j. PPR-11266-42/ČJ-2012-990131, kterým zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby ve věcech služebního poměru č. 362/2012 ze dne 12.4.2012, o zamítnutí žádosti o doplacení služebního příjmu, a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

Žalobce namítá, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné, neboť se nevypořádává s veškerými důkazy založenými ve spisu (informace o personálním podstavu, výslech svědka

P.), s veškerou argumentací a návrhy žalobce, navíc nerespektuje závazný právní názor Městského soudu a Nejvyššího správního soudu, jakož i judikaturu soudů dalších. Žalobce také namítá, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav, úmyslně z úřední povinnosti nezjišťuje veškeré skutečnosti potřebné pro rozhodnutí ve věci, což je proti závaznému právnímu názoru vyslovenému v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19.11.2013, č.j. 11 Ad 17/2012-56, zejména ty skutečnosti, které zná ze své úřední činnosti, a které se vztahují ke službě přesčas. Žalovaný navíc porušoval procesní předpisy, což má vliv na zákonnost rozhodnutí žalovaného.

Žalobce v podané žalobě uvedl, že byl příslušníkem Policie České republiky a byl ustanoven na služební místo komisař s hodností poručík u Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby. Jeho služební poměr skončil propuštěním ze služebního poměru na žádost žalobce dne 30.10.2011. Byl zařazen k odboru ochrany sídelních objektů, 2. oddělení, 3. skupiny, ve které byl příslušníkům předán vždy roční plán služby, kde byly uvedeny dny, ve kterých měli chodit do služby. Jedna služba vždy činila 24 hodin, pokud nešlo o výcvik. Žádný další rozpis příslušníci nedostali. Veškerá služba přesčas byla sloužena v jiných skupinách. Za celou dobu služby nebyla hlášena žádná mimořádná událost, která by např. znamenala prodloužení doby jejich služby. Tato roční služba byla následně doplňována přesčasovou službou. Veškerá přesčasová služba byla pouze běžnou službou zajišťující naprosto běžné úkoly. Na výše specifikovaném služebním místě existoval dlouhodobý personální podstav, který příslušný vedoucí pracovník, či vedoucí funkcionář řešil nařizováním a plánováním služby přesčas. Žádost žalobce o doplacení služebního příjmu za službu přesčas nařízenou v rozporu se zákonem byla zamítnuta rozhodnutím Policie ČR, ředitelem útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Policie ČR ve věcech služebního poměru ze dne 12.4.2012 č. 362/2012. Ve své žádosti žalobce uvedl, že rozpor nařízené služby přesčas se zákonem spatřuje v tom, že pro nařízení této služby nebyly splněny zákonné limity, uvedené v ustanovení § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů. Pro nařízení služby přesčas v souladu se zákonem musí být splněny následující podmínky:

- důležitý zájem služby
- z toho vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas
- odůvodnění přijetí tohoto opatření a
- maximální rozsah 150 hod. v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu, nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu.

Žalobce namítá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, neboť se nevypořádal s důkazními návrhy žalobce, když na jednání senátu poradní komise navrhl žalobce výslech svědků Mgr. Ž., Bc. S. a Bc. F. Navíc se nevypořádal ani se všemi skutečnostmi uvedenými ve spisu, zejména s personálním podstavem, ani s tím, že u útvaru bylo vykazováno značné množství přesčasových hodin v roce, ani tím, že úřad sám se vyjádřil tak, že službou přesčas bylo uspořeno značné množství finančních prostředků. Ze spisu navíc není patrné, které důkazy žalovaný provedl a jaké skutečnosti z nich vyvodil, ani jaké závěry vyvodil z výslechu svědka Procházky. Z jeho výpovědi totiž vyplývá, že služba přesčas byla standardně konána za příslušníky na dovolené apod. Žalovaný se navíc odvolává na námitku promlčení, která nebyla ze strany bezpečnostního sboru vznesena. Rozhodnutí žalovaného se tak stalo překvapivým.

Žalobce dále poukazuje na to, že si žalovaný opatřil písemná stanoviska od odpovědných funkcionářů služebních (písemné vyjádření JUDr. K., T. a P.), aniž by umožňoval žalobci položit těmto dotazovaným funkcionářům otázky. Měl být provedený

výslech, nikoliv pouze vyžádáno písemné stanovisko. Nesouhlasí s tím, že ve věci nebyly provedeny žádné důkazní návrhy a že funkcionář vychází pouze ze svého přesvědčení o správnosti postupu ve věci.

Navržené důkazy on sám nepovažuje za nadbytečné, nepotřebné a zavádějící, neboť mají vypovídat zejména o přístupu žalovaného ke službě přesčas, jako k řádné službě apod. K plánování služby přesčas dodal, že argumentace žalovaného je zavádějící, neboť příslušníkovi byl před začátkem roku rozdán plán služeb na celý kalendářní rok. Tento plán je pak doplňován o službu přesčas, o které se již dopředu ví. Žalobce zdůraznil, že povinností žalovaného a služebních funkcionářů je z úřední povinnosti zjišťovat skutečný stav věci, což ale v tomto případě nečiní. Informace, které samy znají z úřední povinnosti a dokumenty, které jsou v jejich dispozici, požadují prokázat po žalobci, což není v jeho běžných možnostech. Žalobce pak odkázal na rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20.8.2010, č.j. 10 A 34/2010-28, ze kterého vyplývá, že pokud je u útvaru dlouhodobý personální podstav, pokud dochází k nařizování služby přesčas i z úsporných důvodů a ke službě přesčas a k jejímu proplácení je přistupováno různě, zakládá to nezákonnost nařízení služby přesčas.

Žalobce také vytýká žalovanému, že se snaží nepřihlížet k trvalému úkolu policejního prezidenta č. 86/K z roku 2007, který stanovil služebním funkcionářům, aby zabezpečili cílový stav, dle kterého bude přesčasová práce z 50 % hrazena. U žalobce tak tomu nebylo, v čemž spatřuje prvek diskriminace. K přístupu k plánování služby přesčas uvedl žalobce, že žalovaný dlouhodobě plánuje službu přesčas na naprosto běžné a dopředu známé situace. V těchto případech pak službu neproplácí. V případech, kdy nastane nepředvídatelná výjimečná událost, žalovaný nařízenou službu přesčas proplatí. Služba přesčas je v podstatě výjimečnou službou a pouze v mimořádných situacích ji lze použít. Žalobce pak poukázal na to, že povinnost odůvodňovat službu přesčas vyplývá z nařízení trvalého úkolu Policejního prezidenta č. 45/K z roku 2007 později uvedeného pod č. 86/K z roku 2007, podle něhož je plánování služby přesčas (nikoliv pouze služby přesčas dle § 54 odst. 2 zákona, ale veškeré služby přesčas) nutné řádně odůvodnit důležitým zájmem služby, vyhlášením krizového stavu, nebo ve výjimečných případech veřejným zájmem tak, jak předpokládá § 54 zákona o služebním poměru.

K důvodům uvedeným v napadeném rozhodnutí, uvádí žalobce, že se jedná o důvody údajné, které byly dodatečně vytvořeny (pozměněním dokumentů) a to s ohledem na judikaturu soudu, aby umožňovaly zamítnutí nároku příslušníků. Žalobce potom k jednotlivým nařízeným službám uvedl, že ve většině případů chybí konkrétní dokumentace, a že se ve většině případů nejednalo o nenadálé služby a žalovaná tak byla dostatek času, aby na událost zajistila dostatečný počet příslušníků. Žalobce dále namítá, že ze strany bezpečnostního sboru nedošlo ke vznesení námítky promlčení a případná vznesená námítka by podle něj byla v rozporu s dobrými mravy.

Ke všem uvedeným konkrétním případům uvedl žalobce, že je z nich patrné, že byl u útvaru dlouhodobý podstav personální, což vyplývá ze stavů doložených služebním funkcionářem rozhodujícím v 1. stupni, i ze zápisu ze štábu. Navíc u útvaru byl zcela automatický přístup ke službě přesčas a služba přesčas byla zcela automaticky využívána k plnění běžných úkolů služby. Žalovaný příslušníkům plánoval službu na celý rok. Tento plán splňoval fond pracovní doby na celý kalendářní rok. Služba přesčas byla vykonávána nad rámec těchto směn, což dokazuje i skutečnost, že část běžné služby je zcela automaticky v průběhu výkonu předem plánované služby přeměňována na službu přesčas. Dovolená,

ozdravný pobyt, studijní volno, jsou nároky vyplývající ze zákona a bezpečnostní sbor musí mít tolik příslušníků, aby výkon dovolené jednoho příslušníka mohl být zajištěn výkonem služby jiného příslušníka, a nikoliv službou přesčas. Toto se týká i údajných bezpečnostních akcí. U útvarů vyplývají z právních předpisů určité úkoly, plnění těchto úkolů patří k běžné službě. Běžnými úkony jsou i zajišťování mezinárodních návštěv a jiných plánovaných akcí. Tyto akce nejsou ojedinělé, naopak běžné. Nelze podle žalobce akceptovat stanovisko žalovaného, že by po výkonu akcí neměli policisté uplatnění, neboť útvar vykazuje statisíce přesčasových hodin v roce. O množství výkonu přesčasových hodin svědčí i dokumenty založené ve spisu, zejména výkazy odpracovaných hodin, se kterými se žalovaný vůbec nevypořádal. Z nich jednoznačně vyplývá, že příslušníci slouží službu přesčas již od prvního dne měsíce kalendářního roku a jejich počet je několik stovek za měsíc. Toto zcela jednoznačně svědčí o personálním podstavu. Řízení bylo navíc vedeno velmi formálně, o čemž svědčí i jednostranné posuzování dokumentů a zjištěných skutečností.

Žalovaný ve vyjádření k podané žalobě uvedl, že podkladové materiály považuje za postačující k posouzení zákonnosti důvodů nařízení služby přesčas v jednotlivých případech s tím, že byly splněny požadavky vyplývající z rozsudku Městského soudu v Praze č.j. 11 Ad 17/2012-56, podle kterého žalovaný měl vymezit konkrétní důvody pro nařizování služeb přesčas. Doložená analýza služby přesčas žalobce je sestavena z evidence výkonu služby žalobce a ostatních příslušníků. Poukázal na odlišnost útvaru žalobce, kde nařizování služby přesčas ovlivňuje mnoho proměnných prvků, které lze stěží dopředu předvídat. Některé události jsou nahodilé a útvar tak nemůže mít v záloze desítky příslušníků pro případné nasazení, pro které by neměl při běžném stavu využití. Žalovaný nezastírá, že před rokem 2010 neexistovala povinnost evidovat nařízení služby přesčas, a proto bylo nezbytné dodatečně zjišťovat podstatné skutečnosti z různých podkladů. Napadené rozhodnutí také vysvětluje důvody, proč v některých dnech nebyla žalobci vykázána celá služba jako přesčas, jednalo se o případy, kdy nebyl naplněn základní fond doby služby připadající na měsíc. V těchto případech byla část služby vykázána jako běžná služba a zbytek jako přesčas. Z § 125 zákona je patrné, že příslušník má nárok na náhradní volno za každou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Neposkytne-li bezpečnostní sbor náhradní volno v době 3 kalendářních měsíců po výkonu služby přesčas, nebo v jinak v dohodnuté době, má nárok na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby přesčas v kalendářním měsíci, v němž službu koná. Pokud bylo v trvalém úkolu policejního prezidenta č. 86/K, že služba přesčas bude z 50% proplácena, je nutné doplnit, že se jednalo pouze o hodiny odpracované nad rámec 150 hodin. Proplácení služby přesčas před dosažením limitu 150 hodin bylo možné pouze za situace, že policista měl nařízenou služební pohotovost. V takovém případě se uplatní § 126 odst. 3 zákona, podle kterého má příslušník nárok na služební příjem za výkon služby v době služební pohotovosti. Žalobu považuje za nedůvodnou a navrhl její zamítnutí.

Žalobce využil svého práva a zaslal soudu repliku, ve které shrnul již dříve uvedená stanoviska. Zdůraznil dlouhodobý personální podstav u útvaru, který byl řešen nařizováním a plánováním služby přesčas. Tyto služby navíc nebyly evidovány. Nahodilost služby přesčas je stejná pro všechny útvary v rámci policie. K tvrzení žalovaného, že neexistovala povinnost evidovat nařízení služby přesčas, uvedl, že se jedná o účelové a zavádějící tvrzení, neboť tato povinnost vyplývala již přímo z ustanovení § 54 odst. 1 zákona. K výkladu pokynu Policejního prezidenta č. 86/K, uvedl, že není vytržen z kontextu, neboť není myslitelné, aby příslušníkům bylo propláceno 50 % služby přesčas nad limit 150 hodin, když takovouto službu měly hrazenou. Jediná nehrazená služba byla do limitu 150 hodin, čehož žalovaný i

útvár ve velkém využívaly jako úsporného opatření. K promlčení uvedl, že žalobci bylo odepřeno právo se k promlčení vyjádřit (porušení ustanovení § 174 odst. 1 zákona). Navíc k promlčení nedošlo ze zákona. Námitka promlčení je navíc uplatněna nesprávně, když nezohledňuje skutečné poměry v útvaru, zejména plánování a rozvrhování služby za celý kalendářní rok a navíc je v rozporu s dobrými mravy. Po celou dobu byl na žalobce vyvíjen nátlak, byli dezinformováni. Jediným možným okamžikem, kdy bylo možné nárok uplatnit, bylo až v případě ukončení služebního poměru. Pokud by jakýkoliv příslušník vystoupil proti službě přes čas za doby trvání služebního poměru, pak by byl šikanován ze strany vedoucích, podrobován různým kázeňským řízením a trestům a nakonec byl buď vyhozen ze služebního poměru, nebo donucen odejít.

U jednání soudu setrvali účastníci na svých dosavadních stanoviscích.

Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal na Útvár pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Policie ČR žádost o vydání rozhodnutí ve věci doplatku služebního příjmu za nařízenou službu přesčas, nejvíce v rozsahu 150 hodin v kalendářních letech 2007 – 2011, který nebyl přiznán a vyplacen. O této žádosti rozhodl ředitel útvaru dne 12.4.2012 tak, že podanou žádost zamítl. Odvolání žalobce proti tomuto rozhodnutí bylo zamítnuto Rozhodnutím Policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 16.8.2012. Žalobce proti tomuto rozhodnutí brojil žalobou podanou u Městského soudu v Praze, o které rozhodl soud rozsudkem ze dne 19.11.2013, č.j. 11 Ad 17/2012-56, kterým rozhodnutí Policejního prezidia, policejního prezidenta zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, neboť dospěl k závěru, že nejsou vymezeny konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčasů žalobci v rozhodném období.

Po vrácení spisu doplnil žalovaný správní spis o informace týkající se výkonu služby žalobce, včetně písemného vyjádření pl. JUDr. J. K., pl. Mgr. J. P., Mjr. Ing. K. T. Do spisu byla založena analýza přesčasové práce a na ni navazující evidence průběhu služby žalobce a jeho plánů služeb a plánů služeb, kterými je dokladována důvodnost nařizování služby přesčas. Po té vydal 1. náměstek policejního prezidenta ve věcech služebního poměru dne 12.2.2015 napadené rozhodnutí, kterým opět zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí ředitele útvaru pro ochranu ústavních činitelů ve věcech služebního poměru ze dne 12.4.2012. Žalovaný nejprve uvedl, že se důvody nařízení výkonu služby přesčas v termínech roku 2007 až do 19. 9.2008 nezabýval, neboť je přesvědčen, že nárok na uplatnění náhrad je promlčen. Ohledně dalších služeb přesčas pak ve svém rozhodnutí uvedl důvody, pro které bylo nezbytné službu přesčas nařídit, jednalo se např. o zajištění bezpečnosti při schůzi poslanecké sněmovny parlamentu, nebo při bezpečnostní akci v Hluboké nad Vltavou. Jednotlivé akce jsou zde popsány spolu s důvody, pro které je žalovaný přesvědčen o správnosti svého závěru. K námitce žalobce, že služba přesčas byla dodatečně odůvodňována, když v minulosti žalovaný tvrdil, že není třeba službu přesčas odůvodňovat, odkázal žalovaný na rozsudek Nejvyššího správního soudu 4 Ads 11/2013-41, ve kterém dospěl k závěru, že službu přesčas je třeba odůvodňovat nikoli při nařizování služby každému jednotlivě, ale vytvořit možnost pro případné ověření podmínek pro nařízení služby přesčas. Posoudil jednotlivé odvolací námítky a dospěl k závěru, že podaná žádost není důvodná a žalobce nárok na přiznání odměny za službu přesčas dle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru nemá.

Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení před správními orgány obou stupňů z hlediska žalobních námitek uplatněných v podané žalobě a při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době

vydání žalobou napadeného rozhodnutí (ustanovení § 75 soudního řádu správního). Přitom dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

Žalobce se podanou žalobou domáhá přezkoumání a zrušení rozhodnutí, kterým nebylo vyhověno jeho žádosti o doplacení služebního příjmu za služby přesčas odsloužené v letech 2007 až 2011.

Jak vyplývá z přehledu správního spisu, žalovaný ve věci vydal již dne 16.8.2012 rozhodnutí, kterým zamítl odvolání proti rozhodnutí ředitele Útvaru pro ochranu ústavních činitelů ochranné služby Policie ČR, kterým žádost žalobce zamítl. K podané žalobě soud napadené rozhodnutí zrušil, neboť dospěl k závěru, že nejsou vymezeny konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas žalobci v rozhodném období. Následně po doplnění dokazování rozhodl žalovaný znovu nyní napadeným rozhodnutím, kterým odvolání žalobce opět zamítl a prvostupňové rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce potvrdil. Ohledně části nároku žalobce namítl jeho promlčení a uvedl, že se touto částí nároku nebude zabývat.

Žalobce v podané žalobě namítal žalovaným nesprávně uplatněnou námitku promlčení, neboť ji vznesl až v rámci odvolacího řízení, aniž by byla vznesena ze strany bezpečnostního sboru. Zdůraznil, že takto vznesená námitka znamenala pro žalobce nepřipustnou překvapivost rozhodnutí, neboť nemohl v rámci správního řízení namítat nemravnost této námítky a vytkl žalovanému, že se sám nemravností námítky nezabýval.

Dle ust. § 206 odst. 1 služebního zákona se právo promlčí, pokud nebude uplatněno ve stanovené lhůtě. K promlčení se přihlídně jen, pokud se účastník nebo bezpečnostní sbor, vůči němuž se právo uplatňuje, práva na promlčení dovolá. Promlčené právo nelze v takovém případě přiznat.

Námitkou promlčení a jejím soukromoprávním původem se zabýval Nejvyšší správní soud například ve svém rozhodnutí ze dne 27. 5. 2015 č.j. 2As 4/2015 – 26, v němž uvedl: *„Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že ač žalovaný ve správním řízení sám rozhodoval o nároku vůči němu uplatněnému, jedná se o nárok, u něhož je jednou z možných zábran prosazení nároku uplatnění námítky promlčení. Promlčení je institut původu soukromoprávního, byť se uplatňuje někdy i v právu veřejném (viz např. § 70 dřívějšího zákona o správě daní a poplatků). Znakem promlčení je, že nárok se stane nevymahatelným, pokud příslušná osoba (ten, kdo má na základě nároku plnit věřiteli) promlčení namítne, tj. učiní příslušný projev vůle vůči věřiteli. Ostatně zákon č. 221/1999 Sb., podle něhož žalovaný rozhodoval, v § 159 odst. 1 předpokládá, že je třeba se promlčení dovolat, a pokud se tak stane, nelze nárok přiznat. Na tom také stála správní rozhodnutí v dané věci.“*

Z uvedeného vyplývá, že námitka promlčení je vůči subjektu, který se domáhá určitého plnění, účinná tehdy, pokud se o ní dozví. Tedy v okamžiku, kdy příslušná osoba učiní příslušný projev vůle vůči tomuto nároklujícímu subjektu. Přestože institut promlčení má povahu soukromoprávní, má městský soud za to, že shora uvedené závěry lze vztáhnout i na nyní projednávaný nárok žalobce, který má povahu veřejnoprávní.

V projednávané věci vznesl námitku promlčení až žalovaný v rozhodnutí o odvolání, aniž by tedy umožnil žalobci se s touto námitkou seznámit. Městský soud proto nepovažuje námitku promlčení vůči žalobci za řádně uplatněnou. Takto učiněná námitka promlčení nemůže být vůči žalobci účinná, neboť ji nelze považovat za dostatečně určitý projev vůle učiněný bezpečnostním sborem vůči žalobci. Postupem žalovaného bylo žalobci zabráněno, aby se mohl k námitce promlčení odpovídajícím způsobem vyjádřit či na ni jakkoliv reagovat.

Jiná situace by nastala, pokud by v případě předmětných nároků šlo o lhůtu prekluzivní, kdy by správní orgán byl z úřední povinnosti povinen k této skutečnosti přihlídnout. V případě promlčecí lhůty však byl správní orgán tuto námitku povinen uplatnit tak, aby se o ní žalobce řádným způsobem dozvěděl a byla tak vůči němu účinná a současně na ni mohl adekvátně reagovat, a to například námitkou rozporu s dobrými mravy, na což poukázal i žalobce v podané žalobě. Žalobní námitku, ve které žalobce namítá, že žalovaný zatížil řízení vadou, pokud vznesl námitku promlčení až v rozhodnutí o odvolání, proto shledal soud důvodnou.

Další vadu řízení spatřuje žalobce ve způsobu provádění důkazů žalovaným, který namísto výsledku svědků žádá jejich písemná vyjádření, kterými tak nahrazuje jejich ústní výpovědi a znemožňuje žalobci klást otázky svědkům. Podklady, o které žalovaný opírá svoje rozhodnutí (vyjádření JUDr. K., T. a P.) je nutné považovat za nezákonně pořízené.

Podle ust. § 180 odst. 2 služebního zákona je důkazem vše, co může přispět ke zjištění skutkového stavu věci, zejména výpovědi a vyjádření účastníka, svědků a jiných osob, doklady a jiné písemnosti nebo záznamy, odborná vyjádření, znalecké posudky, potvrzení, listiny, protokoly o ohledání a pořízená dokumentace skutkového děje.

Z obsahu napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný vycházel ze spisového materiálu správního orgánu prvního stupně, ze stanovisek plk. JUDr. J. K. a Plk. Mgr. J. P., zpracovaného Mgr. Ing. K. T., kteří ve správním řízení podávali písemná vyjádření k nařizování přesčasů žalobci.

Městský soud k otázce dokazování prováděnému správními orgány poukazuje na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 16. 5. 2006 č.j. 7Ca 104/2005 - 26, v němž bylo uvedeno, že : „*V řízení o služebním poměru podle zákona ČNR č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie České republiky, je třeba při zjišťování skutečného stavu věci vycházet zejména z původních důkazů. Je – li možné v dané věci vyslechnout svědky, nemůže podstata dokazování spočívat pouze v provedených úředních záznamech, ale je nutné svědky vyslechnout, a to i za přítomnosti policisty, s nímž je vedeno příslušné řízení ve věci služebního poměru, aby mohly být svědkům kladeny otázky a policista tak měl i reálnou možnost vyjádřit se ke skutečnostem, které tito svědci uvádějí.*“ Shodně se vyjádřil i Krajský soud v Českých Budějovicích v rozsudku ze dne 23.9.2015, č.j. 10 A 125/2014 – 46 (dostupný na www.nssoud.cz)

Městský soud se s uvedenými závěry citovaných rozhodnutí ztotožňuje a má za to, že žalovaný nemůže rezignovat na své procesní povinnosti tím, že jednotlivé skutečnosti dokládá prostřednictvím úředních záznamů či písemných vyjádření, které mají nahrazovat svědecké výsledky. Žalobce musí mít možnost být tomuto výsledku přítomen a musí mít možnost klást svědkům otázky. Žalovaný tímto způsobem nemůže krátit procesní práva žalobce ve stádiu dokazování ve správním řízení. Proto soud i námitku žalobce týkající se vad řízení před správním orgánem ve vztahu k prováděnému dokazování shledal důvodnou.

Uvedené vady řízení způsobují nezákonnost napadeného rozhodnutí a jsou samy o sobě důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí. Přesto soud považuje za nutné vypořádat se i se základní žalobní námitkou, že nebyly dány důvody pro zamítnutí žádosti žalobce o doplacení služebního příjmu za nařizené služby přesčas. S tím souvisí i námitka žalobce, že se žalovaný neřídil závazným právním názorem vysloveným v rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 19.11.2013, č.j. 11 Ad 17/2012-56, kterým rozhodnutí Policejního prezidia, policejního prezidenta zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení, neboť dospěl k závěru,

že nejsou vymezeny konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas žalobci v rozhodném období a žalovanému uložil, aby v dalším řízení vymezil konkrétní důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas žalobci v rozhodném období.

Z napadeného rozhodnutí je patrné, že se žalovaný závaznému právnímu názoru soudu snažil vyhovět, když na základě doplněného dokazování k jednotlivým nařízeným výkonům služby přesčas uvedl důvod, pro který byla tato služba nařízena. Ze zde uvedených důvodů je patrné, a i žalovaný na to i poukazuje, že služba přesčas byla žalobci nařizována proto, že bylo třeba, aby žalobce byl povolán k zajištění bezpečnosti uvedených akcí, které byly dle žalovaného buď svým charakterem výjimečné nebo se jednalo o zástup za příslušníka jiné skupiny, který byl na schválené dovolené či na ozdravném pobytu. Tyto události žalovaný hodnotí jako mimořádné, které nelze zabezpečit vhodným přeplánováním služeb.

Soud však dospěl k závěru, že ani takto uvedené důvody pro nařízení služby přesčas nemohou jako relevantní obstát. Povinnost chránit objekty a další povinnosti plynoucí z Vídeňské úmluvy jsou běžnou součástí úkolů Útvaru a jedná se o zcela standardní činnost tohoto útvaru. Nelze v tomto směru hovořit o důležitém zájmu služby, neboť ve smyslu ustálené judikatury důležitý zájem služby může být dán jen výjimečnými, mimořádnými případy. O většině v rozhodnutí uvedených akcí se ale vědělo dopředu a měl být proto zajištěn dostatečný počet příslušníků v rámci běžné služby. Pokud byla žalobci nařízena služba přesčas do 150 hodin z důvodů výpomoci za příslušníka, kterému byla udělena dovolená či uděleno služební volno, nelze takovýto důvod podřadit znakům důležitého zájmu ve smyslu § 54 služebního zákona, když nárok na dovolenou čerpají jak služební funkcionáři, tak řadoví příslušníci, což patří k běžným úkonům chodu Útvaru.

Obdobné platí pro účast na plánovaných bezpečnostních akcích. I když se těchto akcí musel žalobce zúčastnit, také jeho účast se mohla odrazit kratším výkonem základní doby služby v příštím naplánování směny, nebylo nutno nařídit službu přesčas; ta rozhodně nesplňovala podmínky § 54 odst. 1 služebního zákona.

Níže soud shrnuje důvody, za nichž lze podle platné právní úpravy nařídit výkon služby přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce ve smyslu § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. K této otázce již existuje početná konstantní judikatura správních soudů, např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6 Ads 151/2011-126; ze dne 26. 9. 2012, č. j. 6 Ads 151/2011-126; ze dne 31. 10. 2012, č. j. 4 Ads 15/2012-34; ze dne 23. 5. 2013, č. j. 4 Ads 11/2013-41; ze dne 15. 10. 2015, č. j. 1 As 183/2015-63, rozsudky Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20. 8. 2010, č. j. 10A 34/2010-28; ze dne 5. 10. 2011, č. j. 10A 42/2011-34; ze dne 29. 12. 2011, č. j. 10A 75/2011-23; ze dne 27. 11. 2012, č. j. 10A 48/2012-36, rozsudky Městského soudu v Praze ze dne 24. 2. 2016, sp. zn. 3 Ad 12/2013, či ze dne 29. 4. 2015, č. j. 9 Ad 8/2012 – 37. Služba přesčas je upravena v § 54 služebního zákona jako služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn, přičemž podle § 52 služebního zákona činí základní doba služby příslušníka 37,5 hodiny týdně. Podle § 54 odst. 1 služebního zákona lze službu přesčas nařídit pouze v důležitém zájmu služby a nejvýše v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce, tedy z jiného důvodu a ve větším rozsahu, s výjimkou § 54 odst. 2 služebního zákona, kdy běžnou službu přesčas nařídit nelze. Služební zákon počítá i v souvislosti s tím s úpravou výše služebního příjmu, který je podle § 112 odst. 2 služebního zákona stanoven s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu do 150 hodin v jednom kalendářním roce. Důležitý zájem služby podle § 201 odst. 1 služebního zákona je zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru. Nad rozsah výše uvedených 150 přesčasových hodin v

kalendářním roce lze podle § 54 odst. 2 služebního zákona výkon služby přesčas nařídit pouze v případě vyhlášení krizového stavu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, a to po dobu krizového stavu, resp. po nezbytnou dobu ve veřejném zájmu.

Zákonodárce při přijímání služebního zákona si byl vědom, že mohou nastat situace, za kterých bude nutno příslušníkovi nařídit výkon služby přesčas a ten bude mít povinnost přesčasovou službu vykonat. Proto v § 54 služebního zákona uvedl zákonné podmínky, za kterých je možné příslušníkovi výkon služby přesčas nařídit. Pouze podle těchto zákonných podmínek se rozsah do 150 přesčasových hodin v kalendářním roce považuje za zohledněný ve služebním příjmu za výkon služby a příslušník za ně v rámci výkonu služby přesčas v uvedeném rozsahu do 150 hodin další příjem neobdrží a nemůže ho ani nárokovat. Taková úprava navazuje na úpravu náhradního volna a služebního příjmu za službu přesčas podle § 125 služebního zákona, podle kterého má příslušník nárok na náhradní volno, popř. poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, za každou odpracovanou přesčasovou hodinu nad 150 hodin v kalendářním roce. Aby služba přesčas byla nařízena v souladu s uvedenou právní úpravou, musí být splněny tyto rigidní podmínky zákona: 1) důležitý zájem služby, 2) z něj vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 3) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 4) maximální rozsah do 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu. Podmínka důležitého zájmu služby ve smyslu § 201 odst. 1 služebního zákona je zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru, proto služební funkcionář musí zvážit, zda potřeba, rozsah a přípustnost služby přesčas nelze nahradit základní dobou služby jiného příslušníka, a musí též náležitě odůvodnit, zda podle objektivních okolností, nastal takový výjimečný stav, kdy je nutno přesčas nařídit. Soud v takovém případě nehodnotí výsledek úvahy správního orgánu, nýbrž pouze to, zda logicky plyne z objektivních okolností a zda k závěru naplnění podmínek § 54 odst. 1 služebního zákona správní orgán dospěl řádným postupem.

Pokud by zákonodárce býval předpokládal automatické využívání tohoto fondu v maximálním rozsahu u každého příslušníka, mohl tak učinit mnohem jednodušším způsobem, a to např. zvýšením rozsahu základní doby služby o cca 2,88 hodiny týdně (150 hodin/52 týdnů) na cca 40 hodin týdně, aniž by bylo následně potřeba nařizování výkonu služby přesčas jakkoliv odůvodňovat či vykazovat, pro další mimořádné situace by ponechal pouze úpravu v ustanovení § 52 odst. 2 služebního zákona. Určité ratio při přijímání legislativy je třeba předpokládat, a proto aprobace názoru žalovaného o jisté výpomoci za kumulovanou nepřítomnost jiných příslušníků pro výkon služby přesčas nemůže být ze strany soudu přijata.

Soud si je vědom toho, že žalobce byl pracovně zařazen v Útvaru pro ochranu ústavních činitelů, do jehož působnosti ochrany patří zajišťování ochrany zastupitelských úřadů a dalších důležitých objektů. V tom je spatřován důležitý zájem služby a v případě potřeby může být shledáno důvodné nařízení služby přesčas, nikoli však automaticky. Jako důvod u jednotlivých služeb přesčas nelze akceptovat v rozhodnutí uvedené důvody, jako např. výpomoc za dovolenou nebo účast na předem ohlášeném bezpečnostním opatření. Soud proto shledal důvodnou i námitku žalobce, že pro nařízení služby přesčas nebyly splněny zákonné limity.

Městský soud v Praze po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně. Řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí je zatíženo vadami, které způsobují jeho nezákonnost i nezákonnost napadeného rozhodnutí, a proto soud s ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti napadené rozhodnutí podle ustanovení § 78 odstavec 1 s.

ř. s. zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení (ustanovení § 78 odstavec 4 s. ř. s.). Žalovaný správní úřad je právním názorem, vysloveným Městským soudem v Praze v dalším řízení vázán (ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanoveními § 60 odst. 1 s. ř. s. Ve věci úspěšnému žalobci náleží náhrada nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému správnímu úřadu. Tyto náklady spočívají v nákladech souvisejících se zastoupením žalobce advokátem dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., za tři úkony právní služby po 3.100,- Kč (převzetí věci, sepsání žaloby a účast u jednání soudu) a tři režijní paušály po 300,- Kč. Náklady za právní zastoupení činí částku 8.200,- Kč. Další náklady představuje zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč. Dále soud přiznal zástupci žalobce náhradu za promeškaný čas ve výši 800,- Kč dle ustanovení § 14 odst. 3 vyhl. č. 177/1996 Sb. za 8 půlhodin a cestovné na trase Praha – Písek a zpět osobním automobilem v celkové částce 1.241,- Kč.. Celková výše odměny ustanoveného zástupce tak činí 15.241,- Kč.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 24.ledna 2017

JUDr. Hana Veberová, v.r.
předsedkyně senátu